

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು 'ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ'

ಡಾ ಶಂಕರ ಭಟ್ ಪಿ

ಕನ್ನಡ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು ವಿಟ್ಲ, ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ.

ತುಳುನಾಡಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದ ಬದುಕುಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತೇನೆಂದು ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಾಯಣ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ತುಳುನಾಡಿನ ಪರಿಸರದ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಯಾಗ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಜನರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ತಲೆಗೆ ಮೆಟ್ಟಾಳ(ಅಡಕೆ ಮರದ ಹಾಳೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಟೊಪ್ಪಿ)ಯನ್ನು ಇರಿಸಿ ತುಂಡು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿದವರು, ಕಟ್ಟ(ನೀರು ತುಂಬುವಂತೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಅಡಗಟ್ಟಿ)ದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಎತ(ಚಿಕ್ಕ ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಎತ್ತುವ ಸಾಧನ), ಕೈದಂಬೆಯ(ನೀರನ್ನು ಚಿಮ್ಮಿಸಿ ಹಾಯಿಸಲು ಹಗುರ ಜಾತಿಯ ಮರದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಕೈ ಇರುವ ಸಾಧನ) ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಮಗುಚುತ್ತಾರೆ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ, ತರಗಲೆಗಳನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತರುವವರ ವಿವರ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವು ತುಳುನಾಡಿನ ಕೃಷಿಯ ಚಿತ್ರಣ. ನೀರನ್ನು ಹಾಯಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎತ, ಕೈದಂಬೆಗಳು ಆಧುನಿಕತೆಯಿಂದಾಗಿ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಅಂಥ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಶವ ಭಟ್ಟರು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತರುವ ಮೂಲಕ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಚಯ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕುಡಿಯನ ಮನೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬಸಳೆ, ಹರಿವೆ, ಮೆಣಸಿನ ಸಸಿ, ಗೆಣಸು, ಕೇನೆ, ಬಾಳೆಗಳು ಬೆಳೆದಿದ್ದವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತುಳುನಾಡಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಕೃಷಿಯೇ ಆಗಿದೆ.

ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಕಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಆಡುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನ ಬೇಸಾಯದ ವಿವರಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಎತ್ತು, ಕೋಣಗಳ ಮೂಲಕ ನೇಗಿಲಿನಿಂದ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಉಳುವ ದೃಶ್ಯ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಂದು ಕಾಣುವುದು ವಿರಳ. ಹಿಂದಿನ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಉರಲ್ (ಚುಟುಕು ಕವನ) ಹೇಳುತ್ತ ಉಳುವ ರೈತರಿಗೆ ಅಂಟಿದ ಕೆನರು ನೋಡಿದರೆ ಇವರು ಮಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳೆಂಬುದು ಸತ್ಯ. ಇವರ ಪಾಲಿಗೆ ಮಣ್ಣೇ ಹೊನ್ನು. ಇವರು ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದವರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುವವರು. ಅರಸನು ಊರು ಕಾಯುವ ವೀರನಾದರೆ, ಇವರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಾಪಾಡುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೃಷಿಯ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಉಳುವ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಾತಾವರಣ ಇಂದು ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟರು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ.

ಪಟ್ಟಿ ನೀರೆಯನ್ನು ಉಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವ ರವಕೆ ಹಾಕಿ, ಬೈತಲೆಗೆ ಮುಂದಲೆಯ ಬೊಟ್ಟು ಇರಿಸಿ, ನೆಯ್ತು ಜಡೆಯ ಬುಡಕ್ಕೆ ಬಂಗಾರದ ಗುಲಾಬಿ, ಸೇವಂತಿಗೆ ಕೇದಗೆ ಹೂವನ್ನು ಇರಿಸಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸುರಗೆ ಮೊದಲಾದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಕೂದಲ ತುದಿಯವರೆಗೂ

ಮುಡಿಸಿ ತಲೆ ತುಂಬಾ ಮುತ್ತಿನ ಕೊಪ್ಪು ಹಾಕಿ, ಕಿವಿಗೆ ವಜ್ರದ ಓಲೆಯನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿ, ವಿವಿಧ ಸರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುಂಕುಮದ ತಿಲಕವಿಟ್ಟು ಹಳದಿ ಹುಡಿಯನ್ನು ಕೆನ್ನೆಗೆ ಒರೆಸಿ, ಕಣ್ಣಿನ ಸೀಮೆಗೆ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಗೀರಿ, ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿ, ಕೈ ತುಂಬಾ ಬಳೆ,

ವಜ್ರದ ಉಂಗುರ, ಕಾಲಿಗೆ ಕಾಲ್ಗಜ್ಜೆ, ಕಾಲುಂಗುರ ಧರಿಸಿ, ಮದರಂಗಿ ಹಾಕಿ ಶೃಂಗರಿಸಿದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಜನಕ ರಾಜನು ಸಭೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನ ಮದುಮಗಳ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಗೆ ಮಿಥಿಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪಂಥದ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿ ಆಡುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳಿವೆ. ವಾಲಿಯ ಮರಣದ ಬಳಿಕ ಕಿಸ್ಕಿಂಧೆಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ತನಾಜೆ ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಹಾಕಿದ ನೇಜಿಯು ಕೃತ್ತಿಕಾ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ನೀರು ಆರಿದಾಗ ಊರಿನವರಲ್ಲ ಸೇರಿ ಗ್ರಾಮದ ದೇವರಿಗೆ ಸೀಯಾಳಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಭತ್ತದ ಕೃಷಿ, ನೀರಿಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಆರಿದಾಗ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಇವತ್ತಿಗೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮಳೆ ಬಂದು ನೀರು ಲಭಿಸಿದಾಗ ಉರಲ್ ಹೇಳುತ್ತ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಉಳುವುದು, ಗದ್ದೆಯ ಬದಿ ಕಡಿಯುವುದು, ಹಲಗೆ ಹಾಕುವುದು, ಹೆಂಗಸರು ಪಾಡ್ಡನಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ನೇಜಿ ತೆಗೆದು ನಡುವುದು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೃಷಿಯ ಹಾಗೂ ಬೇಸಾಯದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಹೇಳುವ ತುಳು ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಬೇಸಾಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆಗೆ ಸಮಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಮರಿಗೆ, ಮಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಇರಿಸಿದ ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿಯ ಸೊಳೆ, ಬಾಳೆದಿಂಡು, ಸೆಕೆ ಬರಿಸಿದ ಮಾವು, ಮಿಡಿ ಸೌತೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತುಳುನಾಡಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಗೂ ಯಥಾವತ್ತಾದ ಚಿತ್ರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೊಸದಾಗಿ ಮದುವೆಯಾದವರು ಆಟಿ ತಿಂಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಾಯಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ವಿಚಾರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಆಟಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ನೀರು ಅನ್ನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನಿರಿಸಿ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಹೆಂಗಸರಿಗೆ, ದನಕರುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಟಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯಂದು ಬೆಳಗಾಗುವ ಮೊದಲು ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ತಾಗಿಸದೆ ಕಲ್ಲು ಅಥವಾ ಮರದ ತುಂಡಿನಿಂದ ಹಾಲೆಯ ಮರದ ತೊಗಟೆಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ಅದರ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿದು, ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಉಣ್ಣುವ ವಿಚಾರ, ಕಳ್ಳಿಯ ತುಂಡು ಹೂಗಳನ್ನು ಕಾಸರಕನ ಗೆಲ್ಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳಗಾಗುವ ಮೊದಲು ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಊರುವುದು, ಬಳಿಕ ಸಮುದ್ರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ತುಳುನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಯಥಾವತ್ತಾದ ಚಿತ್ರಣವಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತ ಬಳಿಕ ಅವಳ ಗಂಡ ತೀರಿ ಹೋದರೆ ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತವನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಪಾಲಕರು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದುಕಿಸ್ಕಿಂಧೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಇದಕ್ಕೆ ಔಕ್ಯಪತ್ತಾವುನಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಶಬರಿಯು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಗೆ ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವರ ಜನನದ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಔಕ್ಯಪತ್ತಾವುನಿ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮುದುವೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಕಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ತುಳುನಾಡಿನ ಈ ವಿವಾಹದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಶವ ಭಟ್ಟರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾಯಾವಿಯ ಘಟನೆಯು ವಾಲಿ ಸುಗ್ರೀವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಮಾಟದಂತಾಯಿತೆಂದು ಶಬರಿಯು, ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಕಿಸ್ಕಿಂದಾಯ ದೈವದ ಕಾರಣಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಮೊದಲು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಭೂತದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಈಗ ವಾಲಿಯು ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ರುಚ್ಚರಜಸುವಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಮಡಲನ್ನು ಜನರು ಹೆಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದೈವವು ಮಲಗಿದವರನ್ನು ರಾತ್ರಿಯಾದರೂ ಕರೆದು ಹೇಳಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತಂತೆ, ಮೊದಲು ಕಿಸ್ಕಿಂದಾಯ ದೈವಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಣಿಕೆ ಹರಿಕೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸ ಬಹುದಾಗಿದೆ. ದೈವವು ಒಲಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಅತಿಮಾನುಷವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ದೇವರು ದೈವಗಳಿಗೆ ಕಾಲಾವಧಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಕಾರಣಕತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಜನರಿಗೆ

ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತುಳುನಾಡಿನವರ ನಂಬಿಕೆ, ಈ ನಂಬಿಕೆಯು ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವರ ವಿರಸದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಬಂದಿದೆ. ಕಶ್ಯಪರ ಮಡದಿ ದೇಯಿಯು ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರ ವ್ರತವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಮುಂದಿನ ಬಲಿಯಂದ್ರ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕವಿಯು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ತುಳುನಾಡಿನ ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ವ್ರತ. ರುಚ್ಚರಜಸುವಿನ ಮಡದಿಯು ಸೋಮವಾರ ಪಂಪೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಸೋಮವಾರದಂದು ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಮಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕುಡಿಯನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವಾಗ ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ಹುತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯು ಗಣಪತಿ ದೇವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮೂಡಪ್ಪ ಸೇವೆಯ ಹರಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಎಂಬ ಉಪಮೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ತುಳುನಾಡಿನ ಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ನಡೆಸುವ ವಿಶೇಷ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮೂಡಪ್ಪ ಸೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿತ್ರಣವು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕುಡಿಯನು ತನ್ನ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಕವಚಿ ಹಾಕಿದ ಕೊಡವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೀರು ತರಲು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಕೊಡುವನ್ನು ಕವಚಿ ಇರಿಸುವುದು ತುಳುನಾಡಿನ ಪದ್ಧತಿ, ಇದನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಶಬರಿಯ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿ ಶಬರಿಯು ಮಣೆಗಳನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ಮಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಾಗ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ, ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಮಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಖಾಲಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂಬ ತುಳುನಾಡಿನ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾಟಕಿಯು ಕೆಂಪು ಕೂದಲು ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಮುಖ, ಕೆಂಪು ಬೊಂಡದಂತಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳು ಗೆರೆನೆ ಕಿವಿ, ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿಯಂತಿರುವ ಮೂಗು, ಮಾರುದ್ಧದ ಬೇಟೆ ಹಲ್ಲುಗಳು, ಹಂಡೆಯಂತಿರುವ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಳೆಂದು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪ್ರಭಾವ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನದ ತಾಟಕಿ ಅಥವಾ ಇತರ ರಾಕ್ಷಸಿ ವೇಷಗಳು ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಿಥಿಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಬಂದ ರಾಜಕುಮಾರರ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡತ್ತಿ, ಕಡ್ಡಲೆ ಇತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವು ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಕಡ್ಡಲೆ ಎಂದರೆ ಭೂತವು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವ ಕತ್ತಿ, ತಲೆ ಯನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕತ್ತಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಹಲವು ರಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಜನರನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ತನಗೆ ನಿಧಿ ಬಂತೆಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಓ ಪಾಂಟೊ, ಓ ಬಾಟೋ, ಓ ಬೊಗ್ರ, ನಕ್ಕುರೆ, ತೌಡೆ, ತೋಮೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ಹೆಸರುಗಳೆಲ್ಲವೂ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೆಳವರ್ಗದವರ ಹೆಸರುಗಳಾಗಿವೆ. ಸುಗ್ರೀವನ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯ ರಾಮಾಯಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶೂರರಲ್ಲದೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹೊಸ ಹೆಸರುಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಸೋಂಟೆ, ಬಂಟಪ್ಪೆ, ದೋಟದ ಬಾಟು, ಪಿಲಿಪಾಂಚೆ, ಕಡ್ಡತ್ತಿ ಕುಡ್ಡೆ, ಗುದ್ದೊಲಿ ಚಾಂಪೆ, ಯೆರು, ಮುದ್ದೆ, ಚೆಂಡ್ ಕಂಡಪ್ಪೆ, ಪುರಿ ಮೀಸೆ ಕರ್ಗಪ್ಪೆ, ಕೆಡು ತೌಡಣ್ಣೆ, ಗುಡಡ್ ಗುಮ್ಮಣ್ಣೆ, ತರು ಮೆಣ್ಣಣ್ಣೆ, ಮುಗುಡು ಮಂಜಣ್ಣೆ, ಜರಿ ಜಾರಪ್ಪೆ, ಕೋರಿ ಕೋಟ್ಯಪ್ಪೆ, ಕುಟ್ಟಪ್ಪೆ, ಬಟ್ಟಪ್ಪೆ, ತಾರಿದಡಿ ಮಾರಪ್ಪೆ ಗುಡ್ಡಪ್ಪೆ, ಮಾಡಪ್ಪೆ, ಗುಜುಗುಂಟೆತೋಮರೆ, ಜಟ್ಟಿ ಬೊಟ್ಟಣ್ಣೆ - ಈ ಹೆಸರುಗಳು ಕೆಲವು ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೆಸರುಗಳಾದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ತೌಳವ ಸಾಧ್ಯಶ್ಯದ ಹೆಸರುಗಳಾಗಿವೆ. ರಾಮದೇವರು ಲಂಕೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಗುರಿಕಾರನ ಊರಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವನನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಗಂಗಳ್ಕ, ಗೋದಕ್ಕ, ಕಿಟ್ಟಮ್ಮ, ತುಂಗಳ್ಕ, ನೇತ್ರಕ್ಕ, ಸಾಂಬಕ್ಕ, ಕಾವೊರಿ, ಪಲುಗುಣಕ್ಕ, ಸೀತಕ್ಕ ಇವರೆಲ್ಲ ರಾಮನನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಸ್ತ್ರೀಯರು. ಈ ಹೆಸರುಗಳೆಲ್ಲವೂ ತುಳುನಾಡಿನವುಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಬರುವಾಗ ಗಾಯಗೊಂಡು ಉಸಿರು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿರುವ ಜಟಾಯು ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಜಟಾಯುವಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗದನೀರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಜಟಾಯು ಮರಣ ಹೊಂದಿದಾಗ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಶವವನ್ನು ಹೂಳುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು

ತೋಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮರಣ ಹೊಂದುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವುದು ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು ತುಳುನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಜಟಾಯು ಹಕ್ಕಿಯಲ್ಲ ಅವನು ಹಕ್ಕಿ ಹಿಡಿಯುವ ಮನುಷ್ಯ. ಜಟಾಯುವಿನ ಶವವನ್ನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಹೂಳುತ್ತಾರೆ. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶವಗಳನ್ನು ಹೂಳುವುದು ಕೆಳವರ್ಗದವರ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಜಟಾಯುವಿನ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ ವಸ್ತು ರಾಮಾಯಣ. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ರಾಮಾಯಣ ನಡೆದಂತೆ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟರು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾವ್ಯದ ಪಾತ್ರಗಳು, ಘಟನೆಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾದದ್ದು, ಕವಿ ಮಂದಾರರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಮೂಡಿಬಂದಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥ ಋಣ :

1. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ - ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ